

ková podstata zločinu dle §u 81 tr. zák. toliko vyžaduje, by vrchnostenská osoba byla k dotyčnému jednání aspoň formálně oprávněna. Zmateční stížnost ovšem i tuto formální oprávněnost k služebnímu (úřednímu) výkonu popírá, tvrdíc, že v zákonech, upravujících obecní hospodářství a autonomii obce vůbec, není zmínky o tom, že náměstek starosty za úřadování starosty samého má nějakou policejní moc a že byl oprávněn, zakročovati v hostincích k zjednání pořádku. K. prý byl tím méně oprávněn k zakročení, když v hostinci byl strážník a obecní sluha Č., který k zjednání pořádku byl povolán. Jest sice správné, že podle obecního řádu přísluší vykonávání místní policie především starostovi. Než starosta není povinen, ostatně ani s to, aby vykonával úřad ten vždy osobně. Podle zjištění rozsudečných byl K. nejen náměstkem starosty, nýbrž také předsedou policejní sekce, v kterémžto postavení měl titul policejního komisaře. Byl tedy výslovně pověřen vykonáváním záležitostí, týkajících se místní policie, do jejíhož oboru spadá dle článku V. zákona ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. též policie mravnostní, tedy též dozor nad zachováním pořádku ve veřejných místnostech jako v hostincích a pod. Na formální oprávněnosti k výkonu místní policie nezměnila ničeho okolnost, že v hostinci byl přítomen též obecní strážník, který stejně jako policejní komisař jest toliko pomocným orgánem starosty při vykonávání místní policie. Byl tedy K. nejen jako povoláný náměstek starosty, nýbrž i jako pomocný orgán určený zvlášť k zastoupení starosty při vykonávání místní policie formálně oprávněn za nepřítomnosti starosty v daném případě zakročiti. K tomu přistupuje, že podle rozsudečných zjištění přivoláný starosta obce mimo to výslovně ponechal K-ovi další úřední jednání, totiž předvedení obžalovaného četnictvu. Formální oprávnění k tomuto úřednímu výkonu zakládá se na §§ech 24 a 177 tr. ř., které opravňují též starostu a jeho orgány ku zajištění osoby podezřelé z trestného činu.

Čís. 1954.

Zákon o potravinách ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák.

Od osoby, jež dává do oběhu, má na prodej nebo prodává potravinu, vyžaduje se s hlediska §u 14 čís. 2 zákona před jednáním s dostatek úvah a šetření o jeho významu a možných následcích pro případ, že zvláštní okolnosti, za nichž bylo jednáno (na př. vzhled a vlastnosti potraviny, úsudky jiných o ní, nápadně nízká cena) poukazují na možnost, že potravina jest způsobilá škoditi lidskému zdraví.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1925, Zm II 82/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 19. prosince 1924, pokud jím byli obžalovaní František S. a Jakub N. dle §u 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin podle §u 18 čís. 2 zákona o potravinách, zrušil napadený rozsudek a přikázal věc příslušnému okresnímu soudu, by ji znovu pojednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost odporuje rozsudku první stolice, pokud jím byli obžalovaní S. a N. z obžaloby zproštěni, a napadá důvodem čís. 9 a) §u 281 tr. ř. výrok nalézacího soudu, že obžalovaní nejednali ani ne dbale, nepřesvědčivše se o stavu masa, než je k prodeji nabízeli, ponechávajíc nedotčeným závěr nalézacího soudu, že obžalovaní nevěděli o tom, že maso, jež měli na prodej, je zkaženo. Dlužno stížnosti přiznati oprávnění. Dle všeobecného ustanovení §u 335 tr. zák. jedná ne dbale i kdož, třebaže nepoznal, alespoň poznati mohl, že jeho jednání jest způsobilé přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro právní statky, zákonem chráněné. Jako pramen rozpoznání nebezpečnosti jednání označuje zákon mimo jiné i zvláštní poměry pachatelovy, t. j. zvláštní okolnosti, za nichž pachatel jednal. Podstatou této (nevědomé) nedbalosti jest, že pachatel dříve neuvažoval o možných následcích pro dotčený právní statek a že nepoužil — poukazovaly-li zvláštní okolnosti k možnosti nebezpečí pro právní statek — dříve všech prostředků po ruce jsoucích, jimiž mohlo býti zjištěno, zdali napovězené nebezpečí tu jest či není. I kdyby tedy nebyl v této své povšečnosti správným názor stížnosti, že zákon zavazuje každého, kdo prodává potraviny, k takové míře opatrnosti, jež byla podle okolností případu s to, by zamezila protizákonný výsledek, přece dlužno na osobě, která dává do oběhu, má na prodej nebo prodává potravinu, žádati s dostatek úvah a šetření pro případ, že zvláštní okolnosti, za nichž jednal, poukazují na možnost, že požívání potraviny je způsobilé škoditi lidskému zdraví. Takovými zvláštními okolnostmi nejsou toliko vzhled a jiné vlastnosti potraviny, nýbrž též úsudky jiných osob o méněcennosti nebo bezcennosti potraviny a okolnost, že osobou, od níž pochází, byla za ni určena cena nápadně nízká. Proto nezáleží na tom, že vzhled masa, o které jde, nebyl tak změněn, že i laik musel věděti, že maso je zkažené, a že nezapáchalo, pokud nebylo v místnosti uzavřené. Stačí, že mělo vzhled masa méněcenného, jsouc špatně čištěno a na některých kouscích (zevně) zřetelně zbarveno. Nezáleží ani na tom, že tento vzhled masa nebyl obžalovanými zpozorován, jak napadený rozsudek patrně předpokládá. Neboť napadený rozsudek zjišťuje dále, že Sch. dal S-ovi příkaz, by prodal maso za každou cenu, že S. řekl N-ovi, by žádal za maso 10 Kč za 1 kg a dal je po případě levněji, a že H. řekl oběma obžalovaným, že maso nechce ani zadarmo. Již tyto skutečnosti, rozsudkem zjištěné, byly obžalovaným poukazem, že jde o maso zkažené, t. j. o potraviny lidskému zdraví škodlivé. Proto bylo na obžalovaných, aby, než nabízeli maso ke koupi, se přesvědčili, je-li tu nebezpečí okolnostmi napovězené čili nic. Povinnosti, použití všech prostředků, jež byly obžalovaným přes krátkost doby, po kterou maso měli u sebe, po ruce pro poznání, zda jde o maso zkažené a lidskému zdraví škodlivé, nesprostila obžalovaného S-u — jak nalézací soud omylem předpokládá — pouhá snad domněnka, že rodině Sch-ově maso se již přejedlo. Neboť tato domněnka neposkytovala obžalovanému záruky, již mohl získati zkouškami masa. Není případným ani další předpoklad nalézacího soudu, že nakrojené maso ne-

byl by nikdo koupil. Masa bylo několik kousků a stačilo nakrojení jediného kousku neb odkrojení tenkých kousků a jich ohledání.

Nepouživše všech prostředků po ruce jsoucích k objasnění otázky, zda nespokojuje se Sch. s kteroukoliv úplatou za maso a zda nechce H. maso ani zadarmo z té příčiny, že je zkažené, nepoživatelné, lidskému zdraví škodlivé, neuvažovali obžalovaní o významu svého jednání pro lidské zdraví ve všech směrech a nevyčerpali všech pramenů, které jim byly přístupny pro poznání nebezpečnosti jednání, ač k nutnosti takových úvah a takového šetření poukazovaly zvláštní okolnosti, za nichž jednali, t. j. zvláštní jejich poměry. Uvedené okolnosti poukazují k tomu, že obžalovaní jednali nedbale po rozumu §u 335 tr. zák. a i §u 14 čís. 2 zákona o potravinách. Rozhodovací důvody rozsudku zjišťují, že obžalovaný S. a N. nabízeli maso, které bylo zkažené a jehož požívání bylo způsobivé uškodit lidskému zdraví, ke koupi a sice oba hostinskému H-ovi, N. nad to z příkazu S-y trafikantce P-ové. Okolnosti ty týkají se však pouze objektivní stránky činu, kdežto subjektivní stránka trestného činu nalézacím soudem náležitě zjištěna nebyla a bude proto na soudu, by skutkovou podstatu i v tomto směru zjistil. Bylo proto napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti a vrátiti k doplnění a opětnému rozhodnutí. Ježto již podle objektivních známek se jedná o přestupek §u 14 čís. 2 zákona o potravinách, bylo věc přikázati příslušnému okresnímu soudu.

Čís. 1955.

Ochrany §u 68 tr. zák. nepožívá obecní strážník, jenž překročil příkaz obecního starosty, by byl nápomocen vymáhajícímu věřiteli při kapesním zájmu tím, že po útěku dlužníka, na obecní úřad předvedeného, chtěl ho tam znovu předvésti.

(Rozh. ze dne 18. dubna 1925, Zm I 834/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 15. listopadu 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalovaného z obžaloby.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud vytýká s hlediska čís. 9 a) §u 281 tr. ř., že nalézací soud nesprávně použil zákona při řešení otázky, zda obecní strážník František R. v době činu obžalovaného konal službu, pokud se týče zda byl tehdy ve výkonu vrchnostenského rozkazu, o kterýžto případ tu v pravdě jde. Při zkoumání této hmotně-právní výtky dlužno vycházeti ze skutkových zjištění napadeného rozsudku. Ze zjištění těchto vyplývá, že starosta Josef B. dal obecnímu strážníku Františku R-ovi příkaz, aby byl nápomocen obchodníkům Vilému G-ovi a Janu H-ovi při kapesním zájmu u obžalovaného podle usnesení okresního soudu v České Kamenici ze dne 6. listopadu 1923. dále, že obžalovaný nejdříve, byv strážníkem R-em vyzván, šel dobro-